

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Právní systémy – vnitrostátní a na úrovni EU>Vnitrostátní obecné soudy

Vnitrostátní obecné soudy

V tomto oddíle najdete informace o obecných a správních soudech ve Finsku.

Obecné a správní soudy – úvod

Soudy ve Finsku se rozdělují na **obecné soudy**, které se zabývají občanskoprávními a trestněprávními věcmi, **správní soudy**, které zajišťují dohled nad správními akty, a určité **zvláštní soudy**.

Termínem „**obecné soudy**“ se označují soudy s obecnou příslušností. Jinými slovy, zabývají se právními spory, které nespádají do příslušnosti žádného jiného soudu. Finské obecné soudy tvoří

20 **okresních soudů** (*käräjäoikeudet/tingsrätterna*),

5 **odvolacích soudů** (*hovioikeudet/hovrätterna*) a

Nejvyšší soud (*korkein oikeus/högsta domstolen*).

Ve Finsku jsou správní soudy obecnými správními soudy (*hallinto-oikeudet/förvaltningsdomstolarna*).

Obecné správní soudy se rozdělují na Nejvyšší správní soud (*korkein hallinto-oikeus/högsta förvaltningsdomstolen*) a krajské správní soudy. Ve Finsku existuje šest krajských správních soudů: správní soudy v Helsinkách, Hämeenlinně, východním Finsku, severním Finsku, Turku a Vaase. Kromě toho mají Alandy samostatný správní soud, jenž se nazývá Správní soud v Alandách.

Nejvyšší správní soud je **ve správních věcech soudem poslední instance**.

Okresní soudy

Okresní soudy plní úlohu soudů prvního stupně. Zabývají se trestněprávními a občanskoprávními věcmi a některými petičními záležitostmi, jako jsou rozvody. V současné době ve Finsku existuje 20 okresních soudů. Jejich velikost se značně liší jak z hlediska personálu, tak z hlediska množství případů. Okresní soudy ročně řeší okolo 550 000 případů (80 000 trestních věcí, 420 000 občanskoprávních věcí a 50 000 věcí v nesporném řízení). Okresní soudy mají celkem okolo 1 900 zaměstnanců.

Právní předpisy upravující činnost a správu okresních soudů jsou stanoveny v **zákoně o okresních soudech** (*käräjäoikeuslaki/tingsrättslag*) a průvodní vyhlášce, jakož i v jednacím řádu okresních soudů. Soudce, který je předsedou soudu prvního stupně, je podle tohoto zákona rovněž vedoucím správou daného soudu.

Okresní soud má také jako ostatní členy přisedící, kteří se podílejí na rozhodování v závažnějších trestních věcech a záležitostech týkajících se pozemkových práv. Přisedící jsou jmenováni obcemi radami. Ministerstvo spravedlnosti schvaluje počet přisedících, které má každá obec zvolit. Odměna se přisedícím vyplácí ze státních fondů.

Postup při řízení u okresních soudů

Občanské řízení u okresního soudu má dvě fáze: **přípravnou fázi** a **hlavní slyšení**. Přípravná fáze začíná písemným prohlášením stran. Případy týkající se nesporných nároků jsou často urovnány již v této fázi. Ústní příprava se koná v přípravném jednání před jedním soudcem.

Není-li v této fázi dosaženo urovnání, věc je postoupena k samostatnému hlavnímu slyšení. U hlavního slyšení může být přítomen jeden nebo tři soudci. Pokud je to možné, hlavní slyšení se koná bezprostředně po přípravné fázi.

V **trestních věcech** složení soudu závisí na trestném činu. Jedná-li se o drobný trestný čin, věc může projednat jeden soudce, avšak závažnější trestné činy obvykle projednává senát složený z jednoho soudce a dvou přisedících, nebo tří soudců.

Trestní řízení se řídí stejnými zásadami jako občanskoprávní řízení. Trestní řízení může rovněž začít přípravným jednáním. Soud může žalovaného požádat, aby se k případu vyjádřil před hlavním slyšením. Řízení je ústní a rozsudek je založen na skutečnostech a důkazech, které strany soudu předloží. Veškeré důkazy se provádějí při hlavním slyšení. Také v trestních věcech se hlavní slyšení koná bezprostředně po přípravném jednání, je-li to možné. Složení soudu se nesmí během hlavního slyšení měnit. Některé trestní věci mohou být za podmínek stanovených zákonem projednány v písemném řízení bez uspořádání hlavního slyšení.

V případech, kdy soud nedosáhne **shody** ohledně rozsudku, se hlasuje; každý člen senátu má jeden hlas. V případě nerozhodného výsledku u občanskoprávní věci zvítězí možnost, které dává přednost soudce, u trestní věci má přednost mírnějších alternativa.

Rozsudek se skládá z rozhodnutí a odůvodnění. Ve většině případů je rozsudek obvykle vyneseno na konci hlavního slyšení. V rozsáhlých nebo jinak složitých věcech však může být rozsudek vyneseno nejpozději dva týdny po hlavním slyšení. V takovém případě si účastníci mohou rozsudek vyzvednout v písemné podobě v kanceláři soudu.

Odvolací soud

Ve Finsku je pět **odvolacích soudů**: v Helsinkách, východním Finsku (v Kuopiu), Rovaniemi, Vaase a Turku.

Odvolací soudy jakožto soudy druhého stupně projednávají odvolání a stížnosti proti rozhodnutím okresních soudů. V některých případech mohou odvolací soudy jednat jako soudy prvního stupně. Například projednávají věci týkající se trestných činů soudců nebo vyšších veřejných činitelů správních soudů v rámci jejich příslušnosti.

Každý odvolací soud je rovněž odpovědný za výkon dohledu nad činností okresních soudů v jeho jurisdikci, jakož i za některé soudní správní záležitosti, např. vydávání prohlášení Radě pro jmenování soudců o uchazečích o místo soudce u okresního nebo odvolacího soudu. Odvolací soud musí vydat prohlášení ve složení stanoveném zákonem. Za fungování a produktivitu soudu odpovídá předseda odvolacího soudu.

Odvolací soud se dělí na **oddělení**. Oddělení se skládá z vedoucího soudce a dalších soudců. Případy obvykle projednává senát složený ze tří soudců.

Řízení u odvolacích soudů

V určitých trestních a občanskoprávních věcech navrhovatel potřebuje, aby odvolací soud připustil opravné prostředky k dalšímu přezkumu. Ustanovení týkající se přípustnosti opravných prostředků k dalšímu přezkumu stanoví zákon. Věc se projednává v písemném řízení nebo při ústním hlavním slyšení.

Nejvyšší soud

Ve Finsku **Nejvyšší soud** je **nejvyšším odvolacím soudem**. Je rozdělen do komor, které jsou usnášeniškopné, pokud je přítomno pět členů.

Aby bylo možné se s případem obrátit na Nejvyšší soud, musí příslušná strana podat opravný prostředek proti rozsudku soudu. Nejvyšší soud žádost přezkoumá a rozhodne, zda je v dané věci opravný prostředek přípustný. Rozhodnutí přijímá **senát** složený ze dvou nebo tří členů. Opravný prostředek lze připustit pouze za podmínek stanovených zákonem.

Nejvyšší soud je od roku 1980 institucí vytvářející precedenty. V praxi rozhodnutí Nejvyššího soudu vytvářejí právní normy, které musí ostatní soudy v podobných případech dodržovat. V případech, kdy odvolací soud jednal jako soud prvního stupně, není nutné žádat o připuštění opravného prostředku.

Nejvyššímu soudu předsedá při plnění jeho funkcí předseda. Ostatní členové nejvyššího soudu se nazývají soudci. Věc může předložit generální tajemník, referendář, vrchní tajemník soudu nebo tajemník soudu.

Kromě projednávání věcí v soudním řízení odpovídá Nejvyšší soud za jmenování soudců obecných soudů na funkční období delší než jeden rok. Nejvyšší soud rovněž vydává prohlášení o zákonech a milostech prezidenta, které předloží prezident republiky k potvrzení.

Řízení u Nejvyššího soudu je obvykle písemné, ale je-li to nezbytné, lze uspořádat ústní slyšení.

Obecné správní soudy

Správní soudy

Ústava Finska vyžaduje, aby bylo právo při všech veřejných činnostech přísně dodržováno. Osoba nebo korporace, která se domnívá, že rozhodnutí státu nebo orgánu místní samosprávy ve věci, která se jí týká, je nezákonné, má zpravidla právo podat proti tomuto rozhodnutí odvolání.

Při rozhodování musí orgán poskytnout informace o tom jak a kde proti rozhodnutí podat odvolání. V mnoha případech je možné nejdříve požádat příslušný správní orgán o opravu, poté může nespokojená strana podat odvolání u **správního soudu**. Soudní obvody správních soudů jsou založeny na finských regionech, takže jeden obvod pokrývá jeden nebo více regionů.

Při odvolání správní soud přezkoumá zákonost rozhodnutí orgánu. Je-li navrhovatel nespokojen s rozhodnutím správního soudu, ve většině případů je možné se dále odvolat k Nejvyššímu správnímu soudu nebo alespoň Nejvyšší správní soud požádat o připsuštění opravného prostředku.

Ustanovení o správních soudech jsou stanovena v zákoně o správních soudech (*hallinto-oikeuslaki/lag om förvaltningsdomstolarna* 430/1999), vládní vyhlášece o soudní příslušnosti správních soudů (*valtioneuvoston asetus hallinto-oikeuksien tuomiopiireistä/statsrådets förordning om förvaltningsdomstolarnas domkretsar* 865/2016) a v různých jednacích řádech. Procesní ustanovení, která se používají pro správní soudy, jsou stanovena v zákoně o správním soudním řízení (*hallintolainkäyttölaki/förvaltningsprocesslag* 586/1996).

Ročně je u správních soudů podáno okolo 20 000 odvolání. Většina těchto případů se týká odvolání, ale správní soudy rovněž projednávají správní spory a případy podání. Klasifikace rejstříku zahrnuje téměř 300 různých kategorií případů, což ukazuje širokou škálu věcí, které správní soudy projednávají. Správní soudy jsou obecnými krajskými soudy a zpravidla se zabývají veškerými záležitostmi správní spravedlnosti. Některé záležitosti jsou však centralizovány k některým správním soudům:

správní soud v Helsinkách má výlučnou pravomoc v záležitostech týkajících se daně z přidané hodnoty a cel,

správní soud ve Vaase má výlučnou pravomoc v záležitostech týkajících se povolení a donucení podle zákona o vodách a zákona o ochraně životního prostředí,

správní soud v Hämeenlinně projednává odvolání týkající se zemědělských dotací, podpory rozvoje venkova a strukturální podpory zemědělství,

správní soud v severním Finsku projednává odvolání ve věcech týkajících se dotací na chov a přirozenou obživu sobů, jakož i odvolání v některých věcech, o nichž bylo rozhodnuto podle skoltského zákona (*koltlaki/skollag* 253/1995).

Členy správního soudu jsou předseda soudu a soudci správního soudu. Předseda soudu řídí činnost soudu a je odpovědný za jeho produktivitu. Správní soud se pro svou činnost může rozdělit na oddělení. V čele oddělení stojí soudce s právním vzděláním jmenovaný jako vedoucí oddělení. Mezi zaměstnance správních soudů kromě soudců správních soudů patří referendáři a administrativní zaměstnanci. Celkem mají správní soudy okolo 550 zaměstnanců.

Složení správního soudu pro rozhodnutí

Správní soudy rozhodují v senátu, které jsou obvykle usnášeníschopné, jsou-li přítomni tři členové. Členy správního soudu jsou předseda soudu a soudci správního soudu. V některých věcech, jako jsou záležitosti týkající se duševního zdraví nebo péče o dítě, se na projednání a rozhodnutí věci může podílet také odborník, který je členem na částečný úvazek. Záležitosti v souladu se zákonem o ochraně životního prostředí a zákona o vodách se projednávají ve složení, které se skládá ze členů s právním vzděláním a odborníků v oblasti přírodních věd nebo strojírenství. Obvykle má senát pro rozhodnutí v těchto věcech čtyři členy.

Správní soudy mohou rovněž rozhodovat v některých jednoduchých odvoláních v menším složení, pokud tím není ohrožena právní ochrana účastníků.

O určitých odvoláních uvedených v zákoně lze rozhodnout ve složení dvou členů, je-li záležitost jasná a nevyžaduje nový výklad práva. Sem patří některá odvolání týkající se daní z příjmu a nemovitosti a daně z vozidla a stavebních povolení. Pokud se senát ve složení dvou členů na rozhodnutí neshodne, o věci musí rozhodnout obvyklé složení tří členů. Jeden člen může rozhodnout např. o odvoláních týkajících se pokut za parkování, poplatků za odtažená vozidla, řidičské průkazy nebo pokuty ve veřejné dopravě. Jeden člen může také rozhodovat o všech dočasných zákazech vymáhání a zakázat nebo pozastavit vymáhání daní nebo plateb.

Řízení u správních soudů

U správních soudů se věc projednává především v písemném řízení, ale ústní slyšení a soudní výklad se v posledních letech staly běžnější. Počet ústních slyšení se zvýšil zejména u věcí týkajících se ochrany dítěte nebo cizinců.

Navrhovatel nebo žalobce má zpravidla povinnost předložit své nároky a důvody pro tyto nároky. Správní soud je však z *moci úřední* odpovědný za zajištění řádného přezkumu věci. Podle zákona o správním soudním řízení musí správní soud přezkoumat věc v takovém rozsahu, kterou požaduje nestrannost a spravedlivost řízení a povaha věci.

Správní soudy se snaží projednat své případy v pořadí, v jakém jsou doručeny. Některé věci jsou však projednány urgentně. Jakmile se věc u správního soudu považuje za zahájenou, referendář připraví případ. Mezi referendáře u správních soudů patří pomocní soudci a notáři, občas také správní soudci.

Referendář je odpovědný za získání všech požadovaných prohlášení nebo zpráv od příslušných orgánů, jakož i vyslechnutí účastníků.

Jakmile je věc zahájena, jsou přezkoumány předpoklady pro řízení a v případech odvolání jsou od orgánu odpovědného za napadené rozhodnutí získány prohlášení a veškeré související podklady. Poté jsou vyslechnuti všichni ostatní účastníci a navrhovatel.

Referendář připraví návrh rozhodnutí o projednávané věci. Soudce se seznámí s podklady a návrhem rozhodnutí, poté se o věci rozhoduje na zasedání správního soudu.

Správní soud vezme v úvahu všechny okolnosti vzniklé v dané věci a rozhodne, které okolnosti jsou pro rozhodnutí relevantní. Pokud členové podílející se na rozhodnutí nedosáhnou shody, hlasuje se. Referendář má právo vyjádřit ve věci nesouhlasné stanovisko. Po zasedání lze stále revidovat odůvodnění, a jakmile je podepsáno, předá se rozhodnutí účastníkům.

Nejvyšší správní soud

Nejvyšší správní soud je ve správních věcech soudem poslední instance a v záležitostech týkajících se soudního řízení má nejvyšší soudní pravomoci.

Většina kategorií věcí, které projednává Nejvyšší správní soud, jsou odvolání týkající se jiných správních soudů. V některých případech musí navrhovatel Nejvyšší správní soud nejdříve požádat o přípustnost opravných prostředků.

Ve Finsku je také možné podat odvolání proti rozhodnutí vlády nebo ministerstva, tj. nejvyšších orgánů výkonné moci.

Nejvyšší správní soud může také vydávat prohlášení a předkládat návrhy k legislativním otázkám. Také vykonává dohled nad soudním řízením v oblasti své působnosti. Jeho povinností je zajistit, aby systém správních soudů fungoval jednotně a efektivně. Nejvyšší správní soud je rovněž odpovědný za jmenování soudců správních soudů na funkční období delší než jeden rok.

Činnost Nejvyššího správního soudu řídí předseda. Ostatní členové Nejvyššího správního soudu se nazývají soudci. Počet soudců je okolo dvaceti. Kromě toho má Nejvyšší správní soud okolo 50 referendářů a odpovídající počet dalších zaměstnanců. Nejvyšší správní soud je rozdělen na komory. V čele zaměstnanců kanceláře stojí generální tajemník.

Ročně je u Nejvyššího správního soudu podáno okolo 6 000 odvolání. O věcech před Nejvyšším soudem obvykle rozhoduje senát pěti soudců. Při zamítnutí přípustnosti opravných prostředků se senát může skládat ze tří soudců. Ve věcech, na něž odkazuje zákon o vodách a zákon o ochraně životního prostředí, jakož i ve věcech, které se týkají některých práv duševního vlastnictví, jako jsou patenty, je komora složena ze členů s právním vzděláním a dvou odborníků na částečný úvazek. Odborníci mají postavení nezávislého soudce. Nejvyšší správní soud projednává věci primárně písemným postupem, počet nařízení ústních jednání a soudních přezkumů je každým rokem nižší než 10.

Databáze právních předpisů a webové stránky

Název databáze

Finlex

Internetové stránky finského soudnictví

Je přístup na webovou stránku nebo do databáze zdarma?

Ano, přístup je **zdarma**.

Webová stránka Oikeus.fi obsahuje informace o soudním systému Finska. Je to centralizovaná internetová služba pro ty, kteří hledají informace o soudech, státních zástupcích, soudních vykonavatelích a kancelářích právních pomoci a dalších orgánech veřejné moci, které se ve Finsku zabývají výkonem soudnictví.

Naleznete zde například nejnovější judikaturu odvolacích a správních soudů. Rozsáhlejší databáze týkající se Nejvyššího soudu, odvolacích, správních a zvláštních soudů jsou dostupné prostřednictvím bezplatné služby Finlex, kterou spravuje finské ministerstvo spravedlnosti.

Poslední aktualizace: 14/04/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.